

[opis]

Przeprowadzone dotąd badania procesów inflacyjnych w wielu krajach wskazują na występowanie silnej zależności między podażą pieniądza a poziomem cen. Jednak szczegółowa, wieloletnia analiza danych pokazuje, że prawidłowość ta obowiązuje jedynie w długim okresie (zob. np. Friedman, Schwartz [1982], Hallman, Porter, Small [1991], Deutsche Bundesbank [1992]). Wpływ zmian stóp procentowych, zmian podatków, kursu walutowego, zewnętrzne szoki podażowe, czy nawet krajowa presja płacowa powodują, że w krótkim okresie poziom cen może odbiegać od swojej wartości równowagi, wyznaczonej na podstawie analizy sytuacji monetarnej. Należy jednak zauważyć, że jeśli, pomimo wahań, poziom cen w długim horyzoncie czasowym związany jest ścisłą relacją z podażą pieniądza, może to stanowić znaczące ułatwienie dla banku centralnego w prowadzonej przezeń polityce pieniężnej. Oznacza to bowiem, że podaż pieniądza jest istotnym wskaźnikiem rzeczywistego stopnia restrykcyjności polityki monetarnej i tym samym ułatwia prognozowanie przyszłego rozwoju procesów inflacyjnych (Seitz, T”dter [2001], T”dter [2002]).

Celem badania przedstawionego w niniejszej publikacji było sprawdzenie, czy podobna zależność długookresowa istniała również w gospodarce polskiej okresu transformacji. Pod pojęciem długiego okresu rozumie się okres obejmujący lata 1994/2003. Ze względu na to, że literatura na temat związków pomiędzy pieniądzem a cenami jest niezwykle obszerna, dla celów pracy wybrano jeden z modeli, który zależność pomiędzy pieniądzem i cenami traktuje jako zjawisko długookresowe. Przedstawione w monografii badanie miało odpowiedzieć na pytanie, czy również w gospodarce polskiej ostatniej dekady istniała długookresowa zależność pomiędzy pieniądzem i cenami w takim ujęciu, jak proponuje to model P-star.

Oczywiście ze względu na różnicę w wielkości i stopniu otwarcia gospodarek Stanów Zjednoczonych, Niemiec i Polski konieczna stała się modyfikacja modelu, tak aby odzwierciedlał on realia gospodarki polskiej. Temat badawczy jest zdaniem autora o tyle interesujący, że wobec niedawnego przystąpienia Polski do Unii Europejskiej oraz deklaracji rządu i Narodowego Banku Polskiego, Polska ma szansę stać się w najbliższej perspektywie członkiem Europejskiej Unii Monetarnej. To oznacza, że odpowiedzialność za prowadzenie polityki pieniężnej w Polsce weźmie na siebie Europejski Bank Centralny. Biorąc pod uwagę strategię ECB w procesie kontrolowania inflacji (ECB [2003]), warto wiedzieć, czy również w Polsce istnieje długookresowa zależność równowagi łącząca ceny i wielkość podaży pieniądza, tak jak ma to miejsce w gospodarce Europejskiej Unii Monetarnej (Gerlach, Svensson [2003]).

[spis]

Wstęp

Rozdział 1. Teoretyczne podstawy modelu P-star

Wprowadzenie

1.1. Koncepcja P-star

1.2. Modelowanie popytu na pieniądz

1.3. Monetarny model inflacji

1.3.1. Wyznaczanie długookresowej szybkości obiegu pieniądza

1.3.2. Równanie inflacji

1.3.3. Luka pieniężna

1.3.4. Krzywa Phillipsa

1.3.5. Model Gerlacha i Svenssona

- 1.3.5.1. Wersja jednorównaniowa
- 1.3.5.2. Wersja wielorównaniowa
- 1.3.6. Znaczenie reżimu kursowego w koncepcji P-star
- 1.3.7. Przyczynowość w modelu P-star
- 1.4. Użyteczność koncepcji P-star w polityce pieniężnej
 - 1.4.1. Model P-star a polityka pieniężna ECB
 - 1.4.2. Model P-star w strategii bezpośredniego celu inflacyjnego
 - 1.4.2.1. Model Taylora
 - 1.4.2.2. Model Taylora-T² dtera
- 1.5. Zastosowania koncepcji P-star

Rozdział 2. Modelowanie szeregów czasowych z wykorzystaniem koncepcji kointegracji sezonowej

Wprowadzenie

- 2.1. Sezonowe pierwiastki jednostkowe
 - 2.1.1. Procesy zintegrowane sezonowo
 - 2.1.2. Testowanie stopnia integracji sezonowej zmiennych
 - 2.1.2.1. Maksymalny stopień zintegrowania dla każdej częstości jest równy 1
 - 2.1.2.2. Maksymalny stopień zintegrowania dla częstości zerowej jest większy niż 1
- 2.2. Kointegracja sezonowa - podejście jednorównaniowe
 - 2.2.1. Koncepcja kointegracji sezonowej
 - 2.2.2. Testowanie kointegracji sezonowej - metoda EGHL
- 2.3. Kointegracja sezonowa - podejście wielowymiarowe
 - 2.3.1. Sezonowy model korekty błędem (SECM)
 - 2.3.2. Kointegracja sezonowa dla danych kwartalnych
 - 2.3.3. Składowa deterministyczna w modelu korekty błędem
 - 2.3.3.1. Postać trygonometryczna zmiennych sezonowych
 - 2.3.3.2. Sezonowość deterministyczna w modelu SECM
 - 2.3.3.3. Składowa deterministyczna dla częstości zerowej
 - 2.3.4. Estymacja parametrów sezonowego modelu korekty błędem (SECM)
 - 2.3.4.1. Estymacja macierzy kointegrującej dla częstości zerowej
 - 2.3.4.2. Estymacja macierzy kointegrującej dla częstości półrocznej
 - 2.3.4.3. Estymacja macierzy kointegrujących dla częstości rocznej
 - 2.3.5. Testowanie rzędu kointegracji
 - 2.3.5.1. Test Johansena śladu macierzy
 - 2.3.5.2. Test Johansena maksymalnej wartości własnej
 - 2.3.5.3. Sekwencja testowania rzędu kointegracji
 - 2.3.6. Testowanie hipotez wobec postaci macierzy kointegrujących
 - 2.3.6.1. Testowanie hipotez dla częstości zerowej i półrocznej
 - 2.3.6.2. Testowanie hipotez dla częstości rocznej

Podsumowanie

Rozdział 3. Analiza związków pomiędzy pieniądzem i cenami w gospodarce polskiej okresu transformacji

Wprowadzenie

- 3.1. Model P-star dla gospodarki polskiej
 - 3.1.1. Długookresowe równanie popytu na pieniądz
 - 3.1.2. Sposób formułowania oczekiwań inflacyjnych
 - 3.1.3. Model inflacji dla gospodarki polskiej
 - 3.1.4. Sposób estymacji parametrów modelu P-star
- 3.2. Opis danych
- 3.3. Szacunek potencjalnego PKB

- 3.4. Identyfikacja struktury sezonowej zmiennych
 - 3.4.1. Wstępna analiza danych
 - 3.4.2. Testowania stopnia zintegrowania zmiennych
- 3.5. Testowanie kointegracji sezonowej za pomocą metody wielowymiarowej
 - 3.5.1. Specyfikacja wyjściowego modelu wektorowej autoregresji (VAR)
 - 3.5.2. Ocena liczby wektorów kointegrujących na podstawie postaci macierzy towarzyszącej
 - 3.5.3. Testowanie rzędu kointegracji
 - 3.5.3.1. Częstość zerowa
 - 3.5.3.2. Częstość półroczna
 - 3.5.3.3. Częstość roczna
 - 3.5.4. Analiza przestrzeni kointegrującej dla częstości zerowej
 - 3.5.5. Analiza przestrzeni kointegrującej dla częstości półrocznej
 - 3.5.6. Analiza przestrzeni kointegrującej dla częstości rocznej
 - 3.5.7. Metoda wielowymiarowa - podsumowanie
- 3.6. Testowanie kointegracji sezonowej za pomocą metody EGHL
 - 3.6.1. Testowanie kointegracji dla częstości zerowej
 - 3.6.2. Testowanie kointegracji dla częstości rocznej
 - 3.6.3. Kwestia stabilności parametrów w funkcji popytu na pieniądz
 - 3.6.4. Równanie inflacji
 - 3.6.5. Metoda EGHL - podsumowanie
- 3.7. Wnioski końcowe
- Zakończenie
- Bibliografia
- Spis wykresów
- Spis tabel